

Sammanfattning

Elizabeth Kisch Juvall, Anhörigvård ur ett invandraperspektiv

Studien som utgör examensarbete inom det sociala omsorgsprogrammet vid högskolan i Gävle bygger på intervjuer med anhängkonsulenter och invandrare i Gävleborgs län samt på litteraturstudier och tidigare forskning om anhängvård i ett mångkulturellt perspektiv.

Studien visar att kommunernas och anhängkonsulenternas kännedom om dom äldre med utländsk bakgrund och deras behov av anhängstöd varierar kraftigt i Gävleborgs läns 10 kommuner. I flera av kommunerna menade anhängkonsulenterna att mörkertalet när det gäller antalet anhängiga som vårdar äldre med utländsk bakgrund i hemmet kan vara stort. Många anhängiga som vårdar sina äldre invandrade närstående har liten eller ingen kontakt med hemtjänst eller andra insatser. Den omsorg som ges av anhängiga sker i det tysta. Kulturella skillnader, religion, språksvårigheter och familjemönster angavs som tänkbara förklaringar till den lilla efterfrågan på anhängstöd/avlösning inom denna grupp. Svårigheter att identifiera och komma i kontakt med de berörda anhängiga är ett genomgående tema i respondenternas svar. Gävleborgs kommuner riktar inte heller sin information om anhängstöd/avlösning till särskilda målgrupper utan till alla äldre och anhängvårdare oavsett ursprung och språk. Detta innebär att kontakten mellan å ena sidan äldre invandrare och deras anhängiga och å andra sidan anhängkonsulenterna baserar sig på den information som riktas till kommunens innevånare generellt.

Bland de utomnordiska invandrarna ombesörjs vården av de äldre till största delen inom familjen, och då främst av kvinnor. Men bland finska äldre var detta inte lika märkbart. Att visa respekt för individen som klok och erfaren framhölls som viktigt. I detta sammanhang framhölls också betydelsen av kärlek och omtanke från både omsorgsgivare och omsorgstagare. Detta ansågs vara en naturlig komponent i familjerelationen som saknas i relationen mellan personal och vårdtagare. Att den äldre hade viktiga funktioner för familjen trots sitt omsorgsbehov betonades också. Äldre invandrare saknar ofta tillgång till gemenskap med landsmän i samma ålder, vilket upplevdes som en brist. De äldre invandrarna och deras anhängiga efterlyser vidare förståelse för och stöd till sin egen kultur och religion. De önskade bryta den isolering som många invandrare upplever på grund av språkproblem.

Studien visar att valet att söka hjälp för att vårda sina invandrade anhängiga eller avstå från stöd beror av de berördas egna upplevelser, kultur och bakgrund. Men behovet av mångkulturell omsorg kan förväntas öka i framtiden vilket kommer att kräva ökad kunskap och förståelse bland kommunala beslutsfattare och personal. Detta kräver nytänkande och flexibla lösningar samt personal med relevanta språkkunskaper som kan tillgodose redan befintliga och ökande behov av mångkulturell omsorg.